

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1/26. uri zjutraj, a ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnisti mesечно K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrtletno K 4.50, mesečno K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—.

JUTRO

Neodvisen političen dnevnik.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

Uredništvo in upravnništvo je v Miklošičevi ulici št. 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina pa upravnisti. Neprankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača po določenem ceniku. Lastnik in glavni urednik Milan Plut. Odgovorni urednik Franjo Pirc. : Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Kje je sovraštvo?

Nemci so v Avstriji gospodujoč element. Dasiravno v manjšini, vladajo in zapovedujejo dvem tretjinam nenemškega prebivalstva.

Kako je to možno?

Nemci so star narod, imajo veliko zgodovino in nemajhno kulturo. Znali so spretno izrabiti ostanke stare rimske kulture, potem pa so se polastili duševnega dela velikih duhov v Avstriji, čeravno v večini niso bili nemškega pokolenja — učenjakom ni preostajalo drugega, kakor objavljati proizvode svojega duha v nemščini, ker njihova materinščina ni bila še dovolj razvita za učena razpravljanja ali pa je stal njihov narod še tako nizko v kulturi, da bi njihovih del niti ne razumel. Zlasti mi Slovenci se lahko postavimo s tem, da smo dali Nemcem učenjska dela, katera jim se zdaj služijo ne samo v ljudskih in srednjih šolah, marveč celo na vseučiliščih. Naj omenim samo Močnika, Kocena, Vego, Miklošiča, Kranjca.

Drugi manjši narodi so hodili k Nemcem v šolo. Cisto naravno: otrok, dokler ne doraste, potrebuje varuha. Pa ne samo njihova mladina jih je silila k temu, temveč tudi, zlasti Jugoslovane, v to, da so se morali tisti čas, ko so Nemci gojili v miru svojo znanost, bojevati z ljutim sovražnikom, ki je prihajal od juga pustošit njihova polja, zažigati domove, ugrabljati žene in otroke, morit može in fante. Med tem ko so se drugi evropski narodi posvetili umetnosti in vedam, smo Jugoslovani stali na straži in odganjali krvoločnega Turčina ter tako branili in rešili Evropo in njeno kulturo.

Dovršivši to delo, pa smo hoteli piti iz studenca, za katerega je teklo toliko naše krvi. Toda kdo je tisti, ki nas odganja od hladnega požirka, kdo nam odreka plačilo za našo zvesto stražo?

Polagoma so se nam zacelile rane, zadane nam v bojih. Orožje je pričelo rjaveti po shrambah, roka je prišla za plug, duh je zazelel znanosti in umetnosti. Hodili smo po nje h sosedu, ki smo mu s svojimi trupli zagotovili mir in prosto napredovanje. Ta sosed pa nam je odstopil le toliko prostora pri osvežujočem vrelcu, da smo dobili par požirkov, da nas je tako tem lažje in korenitejše izrabil. Toda naše hrepenenje po solncu je bilo tako močno, da je vjelo toliko solčnih žarkov, kolikor jih je potrebno za rast in procvit. In tako smo se razvijali iz lastne moči, drugim na kljub in jezo. Zdaj pa smo dorasli, ne potrebujemo več varuštva, še manj očiščevanja. V svoji hiši hočemo biti svoji gospodarji!

Kaj napravi pameten varuh, ko mu varovanec doraste? Odda jim gospodarstvo, naj sami uživajo sladkosti in grenkobo samostojnega življenja. Varovanci mu za to ohranijo hvaležnost v svojem srcu.

Pri nas pa ni tako. Varovaneč, jugoslovanski narodi, se ne morejo rešiti jerebštva, ki je postalo že neznosno očimstvo. Avstrijska vlada ga drži v sponah ter ga sili še dalje ostati v nemškem jarmu.

In Nemci? Poslanec Wastian je v debati o laški pravni fakulteti povedal nemško mnenje v sledečih besedah: „Ustanovitev nemških visokih šol ni nič drugega nego sovraštvo proti nemškemu narodu!“

Ali je to sovraštvo, če hoče polnoleten varovaneč postati sam svoj?

Ali je to sovraštvo proti nemškemu narodu, če slovenski dijak zahteva slovenske visoke šole? Slovenski dijak, ki leta in leta strada in se trudi s poučevanjem drugih, da zamore zmagovati velike stroške za študije? Tisti, ki v dobi, ko njegovi srečnejši kolegi preživijo najlepša dijaška leta, z resnim obrazom in praznim želodcem zre bedi in pomanjkanju v oči, z roko trgajoč cvetje z drevesa kulture?

Ali je to sovraštvo proti Nemcem, če slovenski kmet zahteva slovenske visoke šole, kmet, ki pošilja svoje sinove drugega za drugim v nemška velika mesta, od koder prihajajo domov bolni in slabotni? Slovenski kmet, ki plačuje krvni in denarni davek kot i nemški?

Znani so mi slučaj, ko iz ene hiše študirajo obenem trije: eden je na visoki šoli, druga dva pa tlačaniti po pisarnah, da vzdržujeta prvega in hranita zase, ko pójde k skušnjam. In koliko je slovenskih dijakov, ki iz gole ljubezni do duševnih zakladov, iz samega hrepenenja po znanosti vzdrže v velikem tujem mestu, voljno prenašajoč vsa sovražstva, ne meneč za vsa preganjanja, da, stradajoč tako, da si komaj enkrat na dan segrejejo želodec s prikuho, ki si jo kupijo za groš v dunajski menzi!

In to imenujejo Nemci sovraštvo do nemškega naroda, tisti Nemci, čijih dijaštvo ne privošči slovenskemu kolegu bodega kosilca v dijaški kuhinji, marveč hoče razbiti ta zavod, da s tem onemogoči Slovencu študiranje.

Wastian in drugi, kje je tu sovraštvo, kaj ima nemški narod s tem opraviti?!

No, eno nas tolaži v vseh teh bridkostih. Našel se je pošten Nemec, pisatelj Hermann Bahr, ki v svoji krasni knjigi „Dalmatinische Reise“ obsoja tako kulturno delo svojih rojakov z besedami: Nemški patriotizem obstoji v tem, da drugim ničesar ne dovoli.

Nadejamo se, da je nemški narod, ki ima res visoko kulturo, še toliko pri moči, da iztisne iz sebe gnulobo Wastianovega kalibra. Početki odpora se že javljajo, žal, ne pri avstrijskih Nemcih. Kdaj pride čas, ko se tudi avstrijski Nemci zavedo, da je za kulturni narod častnejše, malemu narodu pomagati na noge in mu dati pravico, nego ga ovirati v vsajenju in mu kratiti prostor na solncu svobode in napredka?! Ali ni za to že prepozno? Ali ne pojde sila čilega in zdravega naroda preko plešaste glave hirajočega starca?

Slovanski Jug.

Nezadovoljni Mohamedanci v Bosni in Hercegovini.

(Izvirno poročilo „Jutru“ iz Bosne.)

Sarajevo, 5. aprila 1910.

Naša sreča vendar še ni popolna... osrečili so nas sicer z jako napredno in svobodoumno ustavo, ki bo za nas istega pomena, kot je bila nekdanj za Hrvate. — In pri nas se takole včas pripete slučaj, ki delajo skrb nam, pa morda tudi onim, ki imajo nalogo indolžnost nad nami vladata in polagati račune o naših razmerah. Ta poslednji slučaj, ki ga nekateri imenujejo celo zgodovinsko važen dogodek, je emigracija Mohamedancev iz Bosne in Hercegovine, in ta emigracija je ena masse.

Mi obsojamo te mohamedanske korake, mi obsojamo tudi vse one, ki se branijo sreče, ki se je v zadnjih tridesetih letih vselila v naše zemlje. Zato je treba, da odidejo vsi taki nezadovoljni elementi iz Bosne ter Hercegovine, te dežele naj puste onim, ki so jih osvobodili.

Res, jako čudno je, zakaj Mohamedanci niso zadovoljni v Bosni in Hercegovini. Saj vendar vsi spoštujemo njih veroizpovedanje, celo sam nadškof Stadler preobrne včas kakšnega Mohamedanca ali Mohamedanko h katoliški veri! Ali zakaj bi ta žalila Mohamedance? To je samo vprašanje o raznih mišljenjih! In navsezadnje so oni vsi, ki so prestopili h katoliški veri postali naenkrat otroci z 10. do 12. leti, in kako more biti potem v takih slučajih govora o nasilju, pregovarjanju ali pa celo o podkupovanju? Ta stvar je jako enostavna, otroci se strinjajo z verskim prepričanjem škofa Stadlerja in prestopili so v njegovo vero.

In Mohamedanci se zelo jeze zato, ker jim je deželna vlada prepovedala, da se na njih velike praznike razobešajo na minaretih njih džamij mohamedanske verske zastave! Saj ta prepoved vendar ni političnega pomena... ampak vlado so vodili pri ti prepovedi čisto drugi, popolnoma estetični razlogi. Vsak človek, ki ima le malo este-

tičnega čustva, mora priznati, da zelena barva ni tako lepa kot je rmena in pa črna. In ta popolnoma estetični vzrok tolmačijo si Mohamedanci na popolno napačen način, ker mislijo, da njih veroizpovedanje ni enakovredno z drugimi v Bosni in Hercegovini!

A to ni res!

Mohamedanci v Bosni in Hercegovini uživajo iste pravice kot drugi, saj vendar plačujejo enake davke kot drugi! Saj v tem slučaju uživajo naši Mohamedanci še posebne privilegije, ko plačujejo še več davka nego drugi. Saj vlada je na ta način vendar samo hotela pokazati Mohamedancem svojo posebno blagonaklonjenost, ker jim na ta način nudi priliko, da bolje in izrazitejše pokažejo svoj patriotizem, nego ostali prebivalci Bosne in Hercegovine.

Mohamedanci tudi nimajo prav, ker se jeze, da so najmanj zastopani v uradniških slojih! Pa zakaj bi jih to žalilo? Vlada ve, da je uradniški stan jako težaven, da so plače slabe, a odgovornost velika! Pa zakaj bi potem Mohamedanci opravljali te službe! Veliko manj odgovornosti zahteva služba pandurjev, slug, čuvajev železniških itd. In te službe vlada blagodušno naklanja Mohamedancem, ki sicer na ta način ne dosežejo posebno visokih dostojanstev in se morajo zadovoljiti z malo plačo — zato pa žive lepo in svobodno zunaj v prosti naravi v čistem in svežem zraku! In zato naj bi se pritoževali nad vlado, ki tako zelo očetovsko skrbi za svoje podložnike?

A vendar se Mohamedanci v obilnem številu izseljujejo. Pa naj se izseljujejo, ako ne morejo in nočejo ceniti svobode in blagodat, ki jim jih poklanja vlada! V Bosni in Hercegovini ostanejo nazadnje samo Nemci in Starčevićanci, ki so obema deželama prinesli svobodo in kulturo! In to je tudi prav bogu in drago zadovoljnim elementom v teh srečnih deželah!

Splošni pregled.

Volitev novega dunajskega župana.

Dr. Weiskirchner je sporočil načelniku meščanskega kluba, da za zdaj ne more še sprejeti mesta dunajskega župana, ker ima kot minister vezane roke. Vendar pa upa, da mu bo v kratkem mogoče sprejeti to mesto. V sredo je imel meščanski klub jako burno sejo. Najprej so prav ostro prijemali obč. svetnika Hrabro, ter so ga hoteli prisiliti, naj prekliče svoja očitavanja. Toda Hrabro je ostal moč in ni hotel preklicati. Nato so ga izključili ter sklenili vložiti zoper njega tožbo zaradi razžaljenja časti. Ta proces bo skoraj gotovo zelo zanimiv in bo razkril počenjanje dunajskih kršč. socialcev.

LISTEK.

ARTUR SEVER.

ŽENA.

Roman.

[27]

Ko sta stopila v sobo nesrečne soproge, je stal zdravnik poleg njene postelje. Kovač je stopil k njemu in ga vprašal, kako je z njegovo ženo.

Zdravnik ga je pomenljivo pogledal in rekel: „Ta napad, ki se mi zdi precej histerične narave, je posledica velike duševne razburjenosti... a mislim, da bo stvar srečno prešla.“

Kovač je stopil k postelji in pogledal svojo ženo, ki je v tem trenutku odprla svoje oči... iz ust se ji je izvil hripav nerazumljiv glas, po vsem telesu se je stresla... njene ustne so se komaj vidno premikale... Henrik je dobro vedel, da stoji pred žrtvijo lastnega egoizma... a vendar niti v tem trenutku ni občutil v svoji duši ljubezni... Mary mu je bila popolnoma tuja.

Rene je opazovala oddaleč ta prizor; in neko tiho zadovoljstvo je napolnilo njeno dušo! Maščevalnost usode! Nad Henrikom se je kruto maščevalo vse to, kar je očital nji... Življenje je zahtevalo tudi od njega onih velikih žrtve!

Zdravnik se je kmalu poslovil in obljubil je, da pride skoro pogledat; naročil je za bolnico popolen mir...

Tudi Rene ni mogla dolgo vztrajati v sobi, kjer je kraljeval mir... odšla je in pri slovesu rekla bratu:

Mogoče se danes še kaj vidiva... Kovač je ostal sam!

Na postelji pred njim je ležala njegova soproga, bitje, ki ga je neskončno ljubilo, ki ga je spremljalo v hudih in veselih trenutkih... a on jo je pahnul od sebe, pahnul jo je kot stvar, ki ga ne potrebuje več, ki mu je napoti...

Kaj naj počne sedaj?

Dolgo časa ni premišljeval, hitro se je odločil, napisal je pismo, ki ga je takoj poslal v bolnišnico, ki je iz nje pozval usmiljenko. Ko je ta prišla, priporočil ji je v skrb svojo soprogo in odšel v svojo sobo...

A tudi tukaj ni dolgo vzdržal. Gledal je nekaj časa skozi okno, a tako grozno plašno in dolgočasno se mu je zdelo v sobi, da je odšel v mesto.

Ponosen in samozavesten kot vedno je bil njega korak... on ni čutil nesreče, ki se je zgodila v njegovem domu, ko njegova nesrečna žena vzdihuje in kopri za njim! Mrzlo in kamenito je bilo njegovo srce... a sam se ni mogel zavedati, da so ga potegnile iz objema ljubeče soproge demonske roke rafiniranih žensk.

In zopet se je razgrnila noč nad Rožnikom, lahko in počasi je prihajala, zaželjena in pričakovana kot prijateljica, kot gost...

In ko so zadržala drevesa v lahnem večernem vetru, ko je porosila rosa veje in temni mah, zakoprnela so po miru in sreči tisoča in tisoča srca. Kako krasna in sanjava je taka noč človeku, ki gre z obupom v duši skozi njo, a povsod ga obdaja mir, zadovoljnost. In nehoti se mu prebude nove, močne misli, strah zginja... v tihi in sentimentalni noči se vračajo spomini, lepi nežni, pomlad, mladost, življenje vstaja pred našimi očmi, kakor odsevi blede luninih žarkov, prihajajo ti spomini in osrečujejo človeka...

In vendar tako naglo mine ta noč... pride jutro, strah in obup...

Proti večeru se je prebudila Mary, ozrla se je naokoli, a vse se ji je zdelo tako tuje, tako neznano... zagledala je usmiljenko, ki je sedela ob njeni postelji in njene ustne so zašepetale:

„Zakaj ste tukaj?“

Udano ji je odgovorila usmiljenka:

„Vaš gospod soprogo me je pozval.“

Ko je Mary čula imenovati svojega soproga, spomnila se je naenkrat vsega, kar se je zgodilo; ustrašila se je tega, ker tako grozno so bili ti dogodki... globok vzdih se je izvil njenim prsom, in vprašala je usmiljenko:

„Kje je moj soprogo?“

„Ne vem, po mojem prihodu je odšel, a se dozdaj še ni vrnil!“

Mary je umolknila, zaprla je oči... a njene misli so plavale v preteklost... v minolo srečo...

(Dalje.)

Nato so nominirali kandidata za volitev novega dunajskega župana, ki se ima vršiti 22. t. m. Od 114 oddanih glasov je dobil dr. Neumayer 108 glasov. Ta bo torej začasni dunajski župan, a jeseni se odpove in na njegovo mesto bo izvoljen dr. Weißkirchner, kot je bila zadnja volja umrlega Luegerja.

Ogrska.

Ogrski finančni minister Lukacs bo konferiral z avstrijskimi resortnimi ministri o uvedbi davka na žganje in pa o monopolu za petroleje in vžigalice. Ogrska vlada bo skoraj gotovo nasprotovala monopolu za petreleje, ker bi bile s tem oškodovane ogrske rafinerije. Kar se tiče monopola za vžigalice, avstrijska vlada še ni končala s svojimi tozadevnimi študijami. — Justični minister Szekelyi dementira, da so člani ogrske vlade različnega mnenja glede novega volilnega reda. Minister meni, da se naj vpelje splošna volilna pravica. Določiti pa ni treba tajnega glasovanja. S tem je ogrska vlada pokazala, da pač nima resne volje reformirati dosedanjega krivičnega volilnega reda; temveč hoče v prvi vrsti obdržati še vedno na krmilu aristokratsko-židovski režim.

Angleška zbornica.

V angleški zbornici je vprašal poslanec Linkoln, ali se bo izpeljal predlog za konferenco, na kateri naj se obravnava stanje na Balkanu, ki je nastalo vsled aneksije Bosne in Hercegovine. Državni tajnik Mac Kinnon Wood mu je odgovoril, da niso države predložile nikakršnega tozadevnega konferenčnega predloga. Lord Balcarras je vprašal, če se morda sploh še misli na tako konferenco, na kar mu je državni tajnik odgovoril, da so se razmere tako zelo spremenile, da ni več potrebna taka konferenca.

Vojna nevarnost v Južni Ameriki.

Kakor poročajo, pride skoraj gotovo do vojske med državami Čile, Ekvador in Kolumbijo na eni strani in državo Peru na drugi strani. Peru ima svojo armado že pripravljeno. Vzrok so razpori zaradi mej. V Limi, glavnem mestu peruanske države, je prebivalstvo napadlo ekvadorski konzulat.

Dnevne vesti.

Opozorjamo na uvodnik in članek: „Nezadovoljni Mohamedanci v Bosni in Hercegovini.“

Razpis nagrade za Rožičevo glavo. Kakor znano, je meseca septembra p. l. kmečki fant Rožič iz Begunj v najlepšem cvetju svojih let našel na Begunjščici ne le žalosten, marveč naravnost grozopoln konec svojega življenja. Bornov lovec Eisenpass ga je — po našem mnenju — brez vsakega povoda smatral za divjega lovca. Streljal je enkrat proti njemu, drugič za njim, streljal je torej za bežečim človekom, kot se strelja za bežečo divjačino. Pretečeno soboto pred deželno sodiščem — namesto pred poroto — se vršča obravnava ni mogla dognati, ali je bil Rožič vstreljen, ali pa se je le pri padcu v brezno ponesrečil. Nasprotno pa je v isti obravnavi državni pravdnik, ki je v tem slučaju, ko se je šlo za Nemca, zastopal preje stališča zagovornika, nego državnega pravdnika, sam konstatiral: „Eisenpass je odgovoren za smrt Rožiča“. Senat deželne sodišča — predsedoval mu je dvorni svetnik Pajk in to si je treba zapomniti — pa ni prišel niti do tega prepričanja ne. Ampak storil je razsodbo, ki jo ne umeva niti širša javnost lajkov, niti zreli izkušeni juristi. Sodba je bila k večjemu — naglašamo — k večjemu, opravičena z ozirom na prvi strel. Ampak tudi to le v tem slučaju, ako bi bil strel oddal mlad neizkušen lovec, kar pa se ravno o Eisenpassu ne more trditi. Eisenpass — in to je sodišče samo dognalo — je že kakih 14 let v slični

službi, on sam pravi, da še ni nikdar streljal na kakega človeka. In vendar je moral pri svoji tolikoletni izkušnji že doživeti mnogo sličnih, če ne še bolj opasnih slučajev. Eisenpass tudi sam trdi, da ni bil pri streljanju prav nič razburjen. Če ni bil razburjen, je moral tem bolj vedeti, da ni opravičen streljati proti dvema človekoma, tudi če bi bil njegov zagovor resničen, da je oddal strel le za strašilo. Rožič in Sink sta slonela ob skali nad Eisenpassom. Če je Eisenpass res meril le v sredo med nju, kako lahko bi se bilo zgodilo, da bi se v kritičnem trenutku eden ali drugi premaknil in bi bil od strela zadet. Najmanje kar storilec v tem slučaju zagreši, bi bilo: težak pregrešek zoper varnost življenja (§ 335 k. z.). Toliko radi prvega strela. Drugi strel pa vsebuje še vse težje znake. Le orožnik strelja le v skrajnem slučaju le za takimi bežečimi hudodelci, pri katerih je bil vsak drug poizkus aretacije izključen. Če je Eisenpass v tem slučaju že pri prvem strelu res imel le namen dozdevna divja lovca vstrašiti, (a tudi taki strelji niso dovoljeni) je svoj namen dosegel: Sink in Rožič sta zbežala. Zakaj je Eisenpass po dosegu svojega namena še oddal drugi strel, zakaj je še potem, ko je videl Rožiča strmoglaviti v brezno, meril še na Sinka, če ni imel poleg dozdevnega prvega, še kakega drugega namena? Pa pustimo to. Rožič je končal. Našli so ga od črvov snedenega, brez glave. In za to glavo se nam gre. Gre se nam pa tudi za vprašanje, ali je bil Rožič vstreljen, ali je le ponesrečil. Da se je pri njem našel klobuk in še celo na telovnik položena ura, žepi pa obrnjeni, kakor bi kdo po njih kaj iskal, glava pa ne, to nam ne gre — v glavo. In da se Rožičeva glava najde, zato razpisujemo nagrado in sicer: Ako se med vsemi Slovenci ne bi nihče našel, ki bi za to važno najdbo kaj malega žrtvoval, žrtvuje „Jutro“ samo, primerno nagrado. V slučaju večjih prispevkov, se prebitek najdnine daruje ali družbi sv. Cirila in Metoda, ali za nakup grobnega spomenika ponesrečeni žrtvi Rožič.

Umor na Begunjščici. Kdor ve o slučaju Rožič-Eisenpass kake zanesljive podatke, ki doslej še niso bili znani, prosimo naj nam jih vpošlje. Na zahtevo poročila honoriramo.

Vprašanje! Mi vprašamo „Deželno zvezo za promet tujcev na Kranjskem“ koliko „gamsov“ je dobila od baron Borna, ker je njen ravnatelj g. dr. Krisper tako izborna „izrezal“ osumljenega morilca Eisenpassa??

O, ti naši profesorji! Naši profesorji prepovedujejo našim slovenskim dijakom vsak še tako nedolžen šport, postopa se z njimi strogo, kakor z vojaki, celo cvetke jim prepovedujejo nositi v gumbnicah. Ako pride k kateremu teh gospodov kaka revna mati v zadevi svojega sina dijaka, navadno zakriče nad njo, pa se je znebe. Taki so naši profesorji proti našim dijakom. So sicer tudi častne izjeme med njimi in kdor je nedolžen med njimi, naša psiča ga ne more zadeti. Ampak ljudje božji, zdaj pa poslušajte, kako vse drugače so gotovi gospodje proti dijakinji iz plemenite nemške rodovine. Če smo prav poučeni, obiskuje neka plemenita Fedrigoni, hči belgijskega častnika 8. razreda I. državne gimnazije. Ta dijakinja si sme privoščiti vsake vrste športe; ona sme nositi cele butare cvetlic seboj, sme jih priti niti v šolo — a naši profesorji teh cvetlic ne vidijo. Vidijo pa, če je plemenita dijakinja slabo razpoložena in tedaj jo pomilujejo: „Fräulein, sind Sie krank?“ A „Fräulein“ se poredno nasmehne pa odgovori: „O nein, ich bin nur etwas schläfrig“. Navadno pa je „Fräulein“ dobro razpoložena. Pri takih prilikah se vsede kar počez na klop, drobni nožiči pa pusti počivati na oknu. Tako plemenita di-

jakinja telovadi v 8. ravredu I. državne gimnazije. Pravijo, da se celo profesorju Jacru ta telovadba posebno dopade. Kadar se njena mati zgleda pri kakemu profesorju ni konca ne kraja, poklonov — poljubiti se mora tudi roka, če ne drugače vsaj s „Küss die Hand, Gnädige!“ V lanskem poročilu ta dijakinja ni bila omenjena; kako je prišla v 8. razred, to vedo le profesorji. O, ti naši profesorji!

Vprašanje na c. kr. državno pravdnništvo. Iz dopisa iz „tužnega Korotana“ je razvidno, da se igra, odnosno, da se je igrala v prvem hotelu ljubljanskem, v klerikalnem „Unionu“ že tudi — žali bog — navzoče Slovence, vendar pa res zavedno slovensko narodnost žaleča pruska „die Wacht am Rhein.“ Vprašamo c. kr. drž. pravdnika, ali je ta pesem v javnem lokalno dovoljena? To vprašanje nam prihaja na misel, ker se spominjamo slučaja v Novem mestu. Ko so nekoč bili preganjani slovenski akademiki, med njimi tudi nekaj že v sodni praksi stoječih pravnikov, ker se je nek nemški ovađuh izmislil, da so peli rusko himno. Če je ruska himna pri nas tako nevarna, da se vidi državno pravdnništvo primorano preganjati uradnike istega sodišča. Od kod ima ravno „Union“ pravico, da se v njegovih prostorih igra „die Wacht am Rhein.“

Ljubljanska hiralnica. Prav čedne stvari se govore po mestu o razmerah v ljubljanski hiralnici; ljudje, ki stanujejo na okoli, pripovedujejo, kako ženske, ki so internirane v tem „človekoljubnem“ zavodu po cele noči jokajo in vpijejo, ker same si ne morejo pomagati, a zanje se ne briga uikdo! — Ravno zadnjič je organ turške tiskarne poročal, da si je neki „uglednejši ljubljanski meščan“, ki je imel čast prenočiti v zaporih mestnega magistrata, nalezl uši, a isti list nam ni poročal, da so se v hiralnico zanesle garje, ki jih naleze vsakdo, ki ima srečo prebiti tu. Ko so se pa neke pacientinje radi tega zla pritožile pri voditelju, ki jih je ta lakonično odpravil z besedami: saj nimate tako nobenega dela, pa se praskajte! Res jako človekoljubno!

Služaj Sangrad. Iz turške tiskarne lete povodom nesrečnega slučaja dan na dan smrdeče bombe na vse one, ki bi jih spravili radi v zvezo z obsojenim C. Tudi se zaletujejo v učiteljstvo in kmalu pride čas, ko stopi kak „moralist“, kakor je na primer sveti Trsoglav, pred naše ljudstvo ter z nosljajočim glasom in aložijsko pozo reče: pogledjte taki so vaši vzgojitelji! Že vnaprej pa lahko konstatiramo, da C. še ni bil učitelj, temveč je ravno zapustil oni zavod, kjer ima glavno in odločilno besedo duhovnik prof. Kržič! Ako bi bili zlobni, bi lahko tudi mi rekli s Trsoglavovim patosom: pogledjte, kako vzgajajo vaše vzgojitelje v zavodu, kjer ima katoliški duhovnik nalogo poučevati bodoče slovenske učitelje o morali in drugih čednostih! Capito?

K požaru papirnice v Medvedah se nam iz Kamnika poroča: V Vašem cenjenem listu, št. 34, z dne 5. t. m. je v poročilu požarja papirnice v Medvedah tudi omenjeno: „Včeraj popoldne so naprosili tudi požarno brambo iz Kamnika.“ Da se ne bode morebiti tolmačilo, da se naša požarna bramba ni hotela vdeležiti oziroma prošnji odzvati, Vam vljudno naznanjamo, da nismo dobili nika kega bodisi pismenega, brzojavnega ali ustmenega povabila, ker bi se drugače zagotovo in takoj odzvali. Janko Grašek, načelnik, Ivan Karolnik, tajnik. — K temu pripomnimo, da se nam je zgorej označena vest sporočila od prizadete strani same.

O glasovnicah na zadnjem občnem zboru Matice Slovenske se kolportirajo po Ljubljani jako zanimive vesti! Bilo bi dobro, da odbor M. S. v interesu javnosti to zadevo pojasni, ker se z isto na jako čuden način izrabljajo gotovi ljudje! Prosimo torej pojasnila od kompetentne strani, ker sicer registriramo govorice, ki smo jih čuli od več strani.

Koncert „Glasbene Matice“, ki so se na njem izvajale najnovejše slovenske izvirne skladbe, se na večstransko izraženo željo ponovi v torek dne 19. aprila. Ta dan se je moral izbrati zato, ker dvorni operni pevec g. Julij Betetto, ki sodeluje pri tem koncertu, ni mogel dobiti za drug dan dopusta.

Ustanovni občni zbor „Podpornega društva za učence c. kr. II. drž. gimnazije v Ljubljani“ se boče vršil v nedeljo dne 10. aprila t. l. ob 10. uri dopoldne v konferenčni sobi omenjenega zavoda z naslednjim sporedom: 1. Poročilo ravnatelja. 2. Čitanje pravil. 3. Volitev odbora. 4. Slučajnosti. — Cenjeni člani se prosijo, da s mnogobrojno udeležbo tega ustanovnega zbora. — Ravnateljstvo.

Podružnica D. sv. C. in M. v Kranjski gorl ima v nedeljo dne 10. t. m. občni zbor; povodom istega priredi podružnica veselico s petjem, spevoigro, srečolovom in plesom. Vabimo vse naše sosede, da nas obiščejo, da damo primeren odgovor Cirilmetodariji.

Slike dolenjskega gradu Erazem Predjamskega. Že zadnjič omenjene slike lukenskega gradu na Dolenjskem, se danes razstavijo v izložbenem oknu na sv. Petra cesti nasproti Urbančevi trgovini. Prešernov izviren rokopis ter Medvedova slika ostane le še nekaj dni v isti izložbi.

Vojaški nabor. Včeraj se je vršil nabor za mesto Ljubljana. Izmed 191 nabornikov je bilo potrjenih 51, 9 pa je določenih za vojaško bolnico.

Na naslov naborne komisije smo sprejeli: Soba za slačenje nabornikov je premajhna, premrzla in prepihu izpostavljena. V njo dohajajo tudi nepoklicani, včeraj so se celo izvršile tatvine, v nji je bilo ukradenih bajé 20 kron. — Apeli-ramo, da se ti nedostatkii odpravijo.

Nepošten pomočnik. Pri nekem tukajšnjem mesarju je služil 19 letni pomočnik Silvester Zupan iz Križev pri Brežicah, kateremu je gospodar zaupal, da je pri strankah inkasoval. Ko je na ta način nabral 60 K 67 v in dobil še od gospodarja 40 K predujma je neznano kam pobegnil.

Samomor. Včeraj zjutraj se je malo pred budnico ustrelil v topničarski vojaški četovodja Jožef Travenček in bil je takoj mrtev. Truplo so prepeljali v garnizijsko mrtvašnico.

Karambol. Ko je v torek popoldne pripeljal po Bleiweisovi cesti posestnik Andrej Leben iz Babne vasi z drvami obložen dvovprežni voz, mu je nasproti pripeljal hlapec Jakob Kropivšek z gramoznim vozom in zadel v Lebenovega, kateremu se je zlomilo oje, pri Kropivškovemu se je pa pokvarila gramozna truga. — Po sv. Petra cesti je peljal slikarski vajenec Josip Satler ročni voziček, na katerem je imel lonce napolnjene z barvami. Nasproti mu pripelje nek izvošček tako nerodno, da je zadel v Satlerjev voziček, mu strl kolo in prebrnil vso barvo.

Koncert „Slovenske filharmonije“ se vrši v soboto zvečer pri Seidlu (hotel južni kolodvor.) Začetek ob osmi uri zvečer, vstopnina prosta.

Oddelek „Slovenske filharmonije“ sodeluje danes in nadalje vsak torek in petek pri večernih predstavah Elektro-Radiografa Ideal od 3/4 6 naprej.

Tamburaški koncert. Žensko tamburaško društvo „Podravec“, ki je priredilo že več koncertov v Ljubljani, nastopi v soboto in v nedeljo zvečer v restavraciji hotela Lloyd.

Iz slovenskih krajev.

Novo mesto.

Novi Lurd se nam obeta v Kandiji. Kapelico zida znani pobožni gospod Appé. S kapelico bodo združeni seveda tudi čudeži, kakor v vsakem Lurdu. Pa bode zopet romalo naše ljudstvo v celih procesijah in trosilo krvavo prisluzhen denar, kakor pred

Halleyev komet.

1.

Odkar se je Halleyev komet po preteku 75. let svojega teka po neskončnem vsemirju zopet približal naši zemlji (zapazili so ga prvič dne 11. septembra p. l. pri Heidelbergu), se je mnogo pisalo, se piše in se bo še pisalo o njem. Za drugimi narodi tudi mi Slovenci nismo zaostali. Neki v Ljubljani izhajajoči tednik je že pred dobrim mesecem — če se ne motimo — o njem celo trdil, da je večji nego solnce in mu naštel še več drugih sličnih lastnosti.

Dne 22. p. m. je o njem v Mestnem domu predaval vseučiliški profesor dr. Kučera iz Zagreba, povedal je mnogo iz zgodovine tega komete, pozabil pa je povedati o bistvu tega in o bitju kometov sploh. In tako smo prišli do samoobsebi umevne posledice, da je vsa javnost po vsem tem čtivu in predavanju še le začela povpraševati: Kaj pa je pravzaprav komet? Učenjaki, ki znajo natanko izračunati, kdaj se prikaže ta ali oni komet v

obližje našega ozemlja, astronomska veda, ki je celo do dne natanko določila pot in smer posebno Halleyevemu kometu, ravno na to glavno splošno vprašanje o kometih, ne more dati znanstveno popolnoma zadovoljivega odgovora. Znani so nam le dozdnevni nazori o bistvu in bitju kometov. Doslej najboljša tozadevna mnenja bi bila v kratkem povedana sledeča:

Kometi ali zvezde repatice (tako nazivane radi njih svetlega, zelo dolgega repa) so po daljnem vsemirju krožeči pohajalci, posamezni, v sorazmerju s solncem jako neznatni (torej ne večji kot solnce) ostanki prvotne mase našega solnčnega sistema.

Po danes še najbolj zanesljivi teoriji Kant-Laplace, o postanku solnčnega sistema torej tudi naše zemlje, je bila namreč v začetku vseh začetkov velikanska iz raznih plinov — prvotnih elementov — obstoječa masa — (Nemci jo nazivajo (Urnebel) postala žareča, iz nje so se izločili posamezni deli, planeti, iz teh zopet manjši svetovi, med njimi tudi naša zemlja.

Po zgorej označenih nazorih so se iz

te prvotne mase izločili tudi kometi, zvezde, ki so veliko bolj oddaljene, nego zadnji naših planetov: Neptun, katerega srednja razdalja od solnca znaša 4487 milijonov kilometrov. Ti ostanki nekdanje prasnovi se sprehajajo v deloma rednem, večinoma nerednem teku okoli sosednjih zvezd, dokler se drug za drugim ne spoje s to ali ono zvezdo. Oni, ki se v rednem teku po preteku gotovega časa pojavljajo v bližju solnca, kakor n. pr. naša zemlja, imajo tudi svojo redno pot — naziva se eleptična pot, so perijodični, t. j. pojavljajo se, kakor ravno naglašeno, v gotovih časih, in spadajo k solnčnemu sistemu. Med njimi je, kakor bomo pozneje videli, tudi Halleyev komet. Zopet drugi pa imajo hiperbolično in parabolično pot, t. j. pot od našega solnca proti vsemirju tako obrnjeno, da taki kometi — pohajalci bogve od kod naenkrat prihajajo v bližje solnca, oziroma našega ozemlja. Ttkrat jih mi zemeljski črvički vidimo nekaj časa blesteti na modrini neba, a naenkrat, kakor so prišli, zopet izginejo v neznane kraje vsemirja — izginejo pa za večne čase, vsaj za čase računa zemeljskega življenja.

In sedaj: Kakšen je pravznaprav komet? Ima glavo, obstoječo iz svetlega, gostega planetarnega jedra, ki je obdano z meglenim ovojem ali komo, sestavljenega iz velike množice skupaj stisnjenih trdih teles. Kadar se ta ovoj približa solncu, ga solnčna gorkota izpari, posebno ob solncu obrnjeni strani. In ko pa pri ožjem zblizanju (komete k solncu) pritisk solnčnega žarovanja na snovi komete nadvlada vtežo, tedaj se oni mali delci (ovojeve snovi) odbijajo ob solnčnih žarkih in posledica tega je, da nastane na od solnca nasprotni strani se nahajajočem kometu dolg, iz več žarkov sestavljen, včasih metli podoben rep — torej oni krasni pojav, ki je tem nebesnim pohajalcem pridobil že od nekdaj tako svetovno slavo in kakor znano, tudi svetovni strah, razna prorokovanja o vojski, kugi in pri Hallejevem kometu: celo konec sveta. Ti repi so včasih silno dolgi. Swiftov komet n. pr. je bil dolg 5 milijonov kilometrov. Nekaterim kometom pa rep tudi manjka, namesto repa se označujejo le po pojavih malih plinastih oblakov.

letom v Lurdu pri Št. Jerneju, dokler so se še godili tam „čudeži.“ In „čudodelna Mati Božja lurska v Kandiji“ bo pomagala, gotovo pomagala, ker bo vabila ljudi v prodajalno, poleg katere bo stala kapelica. Saj „gšeft“ je vendar glavna stvar!

Koncert Slov. Filharmonije.
V soboto, dne 2. aprila je koncertiral v Novomeški čitalnici oddelek slov. filharmonije. Vstopnice, dasi za novomeške razmere primeroma visoke, so bile že par dni pred koncertom popolnoma razprodane. Še celo v predstobi pred dvorano se je trlo občinstva, ki je z navdušenjem sledilo krasnim izvajanjem godbenih točk. Opazilo se je tudi sedaj, kakor večkrat, da je dvorana čitalnice postala premajhna za vedno razširjajoče se mesto. Iskrena hvala za krasni godbeni užitek gre naši čitalnici, ki se ni ustrašila tudi precejšnjega primanjkljaja, ki je bil gotova stvar, samo, da nam je mogla ponuditi nekaj novega. — V soboto, 9. aprila prireditelj Novomeška Ciril-Metodova podružnica burko v treh dejanjih „Šarlejeva teta.“ Ker so glavne vloge v rokah priznanih najboljših naših igralcev, je upati na posebno prijeten užitek in obilen obisk.

Trbovlje.

Štrajk v Rudniku. Včeraj je stopilo v stavko okoli 1500 jamskih delavcev. Zahtevajo zboljšanje plače in da se odstrani uradnik, ki je vedno delavce šikaniral in jim obetal ograde paznike. Delo počiva popolnoma, k stavkujočim so se pridružili tudi zunanji delavci. Pogajanja se vrše. Socijalnodemokratska stranka je sklicala velik shod, ki bo preciziral stališče štrajkujočih. — O stavki poročamo obširneje.

Iz tužnega Korotana.

„Die Wacht am Rhein“ v ljubljanskem „Unionu.“ Naš Korotan, nekdanj morje slovenstva, je po zaslugah višjih pastirjev naše rimske cerkve postal otočič, se potapljač v morje nemškega nasilja. Kako se nam Slovencem v teh razmerah godi, to vam je znano. Ker pa kranjski klerikalci v enomer vpijejo, da bodo oni rešili potapljačo se ladjo — naš slovenski Korotan, sem se hotel prepričati, kako ti rešitelji pravzaprav izgledajo doma v svojem glavnem taboru v Ljubljani. Prišel sem z veseljem v Ljubljano, v to središče Slovencev, prišel z najlepšim upanjem, da se, kakor se nam Ljubljana slika, v zavedni slovenski prestolici navžijem novih moči za nadaljni boj proti nemškim barbarom pri nas doma. Mislil sem, da se mi vsaj nekoliko odpočijejo ušesa od večnega vpitja naših Hajlovcev. Ko pridem v Ljubljano, res na prvi pogled sem bil vzradoščen. Lepo mesto, s samoslovenskimi napisi. Dobim prijatelja, pa greva malo po ulicah. A kako sem ostrmel: Pred in za nama večinoma le nemške govornice. Nasprotno pa sem iz trgovin zagriznjenih Nemčurjev slišal le jezik slovenskih odjemalcev. Žalostna nam majka! vzklidem, ali je to tista slovenska Ljubljana, ki naj je srce vseslovenstva! Kar pograbilo me je in da svoje razburjenje malo utešim, povabim svojega spremljevalca v hotel „Union.“ (Mili bože, kako smolo ste imeli: Iz dežja ste prišli v „Union“ še pod slabši kap! Op. ured.) To podjetje je last slovenskih klerikalcev, glavni tabor tiste stranke, ki se dan na dan razglaša kot najradikalnejša narodnozavedna slovenska stranka. Tu, sem dejal sam pri sebi, pridem vendar v zavedno slovensko hišo. (?) Greva doli v klet. Naletiva na cigansko godbo. Malo se začudim; da bi imel slovenski hotel godbo najbolj zagriznjene narodnosti nasproti Slovanom in to so gotovo Madžari, pa naj bodo tudi ciganski godci. (Kaj vam ni znano, da „gliha skup striha“? Op. ured.) V lokalu je bilo več slovenskih gostov. Moj znanec jih je našteval imenom in tudi po političnem mišljenju. Bilo jih je največ iz narodnonapredne stranke. Tedaj mi stopi pred oči pisava obeh strankarskih ljubljanskih dnevnikov, domislim si, kako se dan za dnem drug drugega napadeta, zdaj pa v „Unionu“ taka solidarnost. Bilo je notri celo več liberalcev, kot klerikalcev. (G. dopisnik, ali ne veste, da če bi ne bilo slovenskih liberalcev in pa nemških čifutov v „Unionu“, bi bil že davno poginil. — Op. ured.)

Pri eni mizi pa je bilo nekaj koroških „sejmarjev“, vsi že precej židane volje. Pili so in peli, zopet same nemške pesmi. In kadar ciganska banda ni že sama igrala nemških komadov, tedaj so ji še ti „narodnjaki“ naročili boljših nemških komadov. Pa ko bi to že bilo vse. A ti vrage gredo, pa zaigrajo še zloglasno prusko „die Wacht am Rhein.“ In naši Slovenci in naši „sejmarji“ so jo z veliko pobožnostjo poslušali. Po meni pa je zatrepetalo, plačala sva in odšla. Taki torej so slovenski klerikalci, pa tudi liberalci, in ti hočejo rešiti naš tužni Korotan! Za en del me obisk v Ljubljani in ta poset prvi in zadnji v ljubljanskem „Unionu“ veseli, zdaj sem vsaj v pravi luči spoznal, kaj imamo Koroški pričakovati iz „slovenskozavedne Ljubljane.“ Korotan.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Ogrski ministri na Dunaju.

Dunaj, 7. aprila. Ogrski finančni minister Ladislav Lukacz se je danes zglasil v dvorni kabinetni pisarni glede avdijence pri cesarju, ki se vrši jutri ob enajstih dopoldne. Potem se je odpeljal v avstrijsko finančno ministrstvo, kjer je dolgo konferiral s finančnim ministrom Bilinskijem.

Dunaj, 7. aprila. Ogrski honvedski miniser generalmajor Havai je dospel danes semkaj ter je konferiral z vojnim ministrom Schönaichom. Konferenca je v prvi vrsti veljala vprašanju o reorganizaciji ogrske deželne brambe in uveljavljanju novega brambenega zakona za Bosno in Hercegovino.

Profesor Wahrmond v sodni preiskavi.

Praga, 7. aprila. Znani vseučiliščni profesor Ludvik Wahrmond, ki je proslul kot povzročitelj zadnjega kuturnega boja in vseučilišnega dijaškega štrajka v Avstriji, je te dni predaval v praški sekciji „Svobodne šole“ o veri in klerikalizmu. Državno pravdnštvo je sedaj proti njemu uvedlo preiskavo radi kalenja javnega miru in motenja vere. Predpreiskava še ni končana. V dobro informiranih krogih se zatrjuje, da je državno pravdnštvo začelo kazensko postopanje proti profesorju Wahrmondu na direkten ukaz justičnega ministra Hohenburgerja. V nemških svobodnomiselnih krogih vlada radi te vesti veliko razburjenje! Nemci mislijo takoj v prvi seji državnega zbora interpelirati justičnega ministra o ti zadevi, da morejo potem zavzeti svoje stališče proti ministru Hohenburgerju.

Pred državnim zborom.

Dunaj, 7. aprila. Predsednik krščansko-socialnega kluba v državnem zboru ekselencija Gessmann je sklical klub na dan otvoritve državnega zbora ob eni uri k plenarni seji, da se posvetujejo o stališču kluba napram vladni predlogi glede 187 milijonskega posojila.

Lvov, 7. aprila. Rusinski klub je sklenil, da zavzame svoje konečno stališče napram vladni predlogi glede državnega posojila šele potem, ko dobi od vlade pozitivno zagotovilo za ustanovitev rusinskega vseučilišča v Lvovu. Rusinski glasovi so nekaj jezika na tehnični razmerja glasov. S tem svojim sklepom so postavili Rusini vlado pred dejstvo, ki ji je jako neljubo. Ako ne ugodí rusinskim zahtevam, tedaj je vladna večina jako dvomljiva; ako pa ugodí njih zahtevam, tedaj so ji pa na vratu Poljaki, ki se branijo na vse kriplice rusinskega vseučilišča v Lvovu.

Razkol v dunajskem meščanskem klubu.

Dunaj, 7. aprila. Dunajski meščanski klub, ki ima v občinskem svetu večino, je enoglasno izključil iz kluba občinskega svetnika Henrika Rudolfa Hrabo, ki je ostro napadel gospodarstvo občinskega sveta, ter je vložil proti njemu tožbo za razžaljenje časti in obrekovanja. Kot znano je bil Hraba desna roka umrlega župana Luegerja v finančnih vprašanjih. Hraba je pripravljen, da donese dokaz resnice za svoje trditve.

Kralj Peter v Carigradu.

Carigrad, 7. aprila. Kralj Peter je odlikoval turškega velikega vezirja in ministra zunanjih zadev z redom Karadjordjevića, a ostale ministre z redom sv. Save.

Carigrad, 7. aprila. Srbski ministrski predsednik Pašić in minister zunanjih zadev Milovanović sta izjavila, da se je v konferencah s turškimi državniki izven drugih stvari obravnavalo tudi vprašanje o trgovski pogodbi in o Adrija železnici. Turška vlada je zadovoljna s srbskim predlogom, da naj se trasira nova proga preko Kragujevca čez Niš v vilajet Prištino, potem čez Ipek do adrijskega morja.

Beg gospe Toselli.

Rim, 7. aprila. Gospa Toselli je nedavno zapustila svojega soproga v Florenci. Kljub vsem dementijem se zagotavlja, da je v resnici vložila proti svojemu soprogu tožbo za ločitev zakona.

Nesreča pri bikoborbah.

Mexico, 7. aprila. Pri tukajšnjih bikoborbah je ranjen bik preskočil barijero, vsled česar je nastala med gledalci grozna panika. Na begu je bilo ubitih 12, a težko ranjenih 17 oseb.

Vstaja Albancev.

Carigrad, 7. aprila. Albanci iz vilajeta Priština so brzojavili svojim poslancem, da se oni ne bore proti ustavi, temveč proti neutemeljenim novim davkom! Pozivajo svoje poslance, da naj zanje posredujejo pri turški vladi.

Solun, 7. aprila. Vstaja v Albaniji zavzima vse večje dimenzije; nad vilajetom Priština je proglašeno obsedno stanje. Vse bolnišnice so prenapolnjene.

Srbska skupščina.

Belgrad, 7. aprila. Srbska skupščina je odobrila proračun za leto 1910 z osemdesetimi proti trem glasovom.

Izvolski na dopustu.

Petrograd, 7. aprila. Ruski minister zunanjih zadev Izvolski je odpotoval na večtedenski dopust v južno Francijo.

Roosevelt v Rimu.

Rim, 7. aprila. Roosevelt je danes s svojo soprogo odpotoval iz Rima v Spezio. Na kolodvoru je bila zbrana velika množica ljudi, ki je navdušeno pozdravljala Roosewelta, ki je postal radi vatikanske afere kaj popularen v Italiji.

Papež se brani obiskovalcev.

Berlin, 7. april. Kölner Männergesangsverein, ki so njegovi člani sami katoliki, je priredil izlet v Rim in se je hotel predstaviti papežu. Ko se je oglašil predsednik imenovanega društva pri kardinalu Merry de Val glede časa avdijence, je isti rekel, da papež noče sprejeti društva ker je isto že pelo pred italijanskim kraljem. Med izletniki vlada radi te odklonitve velika nevolja, ker je veliko izletnikov prišlo le zato v Rim, da vidi papeža.

Avstrijski prestolonaslednik v Trstu.

Trst, 7. aprila. Avstrijski prestolonaslednik Franc Ferdinand pride 12. t. m. v Trst, ko spuste v morje novo bojno ladjo Zriny.

Ulom v banko.

Pittsburg, 7. aprila. V tukajšnjo Victoria banko so udrli štirje roparji, ustrelili ravnatelja, blagajnika ter štiri uradnike, ki so se jim postavili v bran, odnesli so 24 tisoč funtov denarja v gotovini. Na ulici jih je zasledovala velika množica ljudi, a roparji so vseeno pobegnili in spotoma ranili več zasledovalcev.

Bolezen angleškega kralja.

London, 7. aprila. Uradno se dementirajo vesti o nevarni bolezni angleškega kralja Edvarda, ki je v Biaritzu od svoje bolezni že popolnoma okreval.

Lstnica uredništva.

Gosp. Jugovlc: Hvala za poslano gradivo! Ga priobčimo, kolikor se bo dalo.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. — Za one, ki iščejo službe 4 vin. Najmanjši znesek 50 vin.

Okassion prodaja! Kostum za dame od K 8— naprej, krila od K 3— naprej, bluze od K 2— naprej. — Angleško skladišče oblek O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Tržaškim gostom in vsem, ki prihajajo v Trst priporočam, da se poslužijo moje gostilne

„All' Ginasio“

v ulici Scuero nuovo št. 7, pri glavni pošti. Priznana izvrstna vina, izborna mrzla in gorka jedila, cene zmerne. — Preskrbim tudi prenočišča. — Za obilen obisk se priporoča udani **Hinko Kosič.**

Okassion prodaja! Otročje pralne obleke od K 1:50 naprej, otročje obleke iz blaga od K 4— naprej, klobuke za moške od K 2— naprej, klobuke za dečke od K 1— naprej. — Angleško skladišče oblek, O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Ohranjeno kolo se takoj kupi. Ponudbe pod „V. E.“ poštno ležeče Ljubljana.

Iz konkurzne mase Ivana Miklavca, trgovca v Ljubljani je poceni naprodaj železna „Wertheimova“ blagajna srednje velikosti. Kdor si jo hoče ogledati in kupiti, naj se do 20. t. m. oglasi v pisarni upravitelja konkurzne mase dr. Antona Šviglja, odvetnika v Ljubljani.

Kupi se dobro vijolončelo! Pismene ponudbe s cevo pod „Vijolončelo“ na upravo „Jutra“.

KORESPONDENCA.

Ljubo pošlji takoj, ker nujno rabim. V.

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom bolezni in ob smrti našega nepozabnega očeta, tasta in starega očeta gospoda

Frana Kunstel

posestnika in mesarja

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem zancem, darovalcem krasnih vencev in vsem udeležnikom pogreba v Ljubljani, Spodnji in Zgornji Šiški, v Kosezah itd., kateri so blagemu pokojniku izkazali zadnjo čast, tem potom najsrčnejšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 6. aprila 1910.

Žalujoča rodbina Zakotnik.

Gostilna

s koncesijo v sredini mesta se odda takoj v najem.

Kje, pove upravništvo „Jutra“.

Kri! in okusno pijačo daje le dr. pl. Trnkoczyja sladni čaj pod imenom „SLADIN“! Pije se brez kave, čaja, kakao; z malo mleka in sladkorjem.

Moč! S tem prihranite 50% na denarju pri gospodarstvu. Kdor naroči najmanj 5 zavitkov po pošti v glavni zalogi lekarne pl. Trnkoczyja v Ljubljani (Kranjsko) dobi za 5 K 50 v franko.

Zdravje! To resno obvestilo potrjujejo mnoga brojna priznalna pisma.

50% prihranka! 1/4 paketa stane 50 v. Zahtevajte ga pri svojem trgovcu! Sladni čaj ni sladna kava, katere hranilna moč se deloma vsled žganja uniči!

Ivan Soklič

v Ljubljani

Pod Trančo šte. 2

priporoča cenj. občinstvu svojo veliko in bogato zalogo 12—4

klobukov, slamnikov, čepic, peres itd.

vse po najnižjih cenah.

Karol Kavšeka nasled.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in zaloga strojev

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 16

priporoča svojo bogato zalogo travniških bran, plugov vseh vrst, kosilne stroje in sploh vse poljedelske stroje kakor tudi cevi za vodo-vode in vso železnino za stavbe po znano nizki ceni in točni postrežbi.

Cenovniki zastoj in poštne prosto.

Prva anončna pisarna

Ljubljana, Levstikova ul. 2

sprejema vsakovrstne inserate, reklamne notice itd. za vse možne liste, kole-darje itd. Sestavlja in prestavlja inserate.

Išče nabiralce za deželo!

Posebno za trgovske potnike dober in lahek zaslužek.

Jernej Bahovec

trgovina s papirjem
Ljubljana, Sv. Petra cesta
priporoča kipe:

Gregorčič (Rapičev) 42 cm visok
Prešeren, 45 cm visok, po 8 K,
Vodnik (Zajčev), 42 cm visok,
15/5 po 7 K.

Slike: Prešeren, Gregorčič,
Levstik, Jurčič, Strossmayer.

Cena z okvirjem po 22 K

Tapetnik D. Puc

Ljubljana, Marije Terezije c. 16.

se priporoča za vsa dekoracijska in
tapetniška dela. Divani, otomani, mo-
droci se izdelujejo po najnižji ceni.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 5

prodaja

zaradi ogromne izbere konfekcije za

dame, gospode, deklice,

dečke in otroke

pod vsako ceno brez konkurence

O. Bernatovič.

Zavod za pohištvo in dekoracije

FRAN DOBERLET

Ljubljana, Francišanska ulica 10.

Ustanovljeno leta 1857.

Telefon št. 97.

Pohištvo vsake vrste od najenostavnejših do najumetnejših. Skla-
dišče tapet, oboknic in okenskih karnis, zaves in preprog. Velika
izbera pohištvenega blaga itd. Enostavne in razkošne ženitne opreme
v najsolidnejši izvršbi. Uredba celih hotelov in kopališč.

Ali že imate

nove koračnice?

ki so izšle v zalogi

R. DRISCHELJ-a v LJUBLJANI.

Parma: Legijonarji;
Parma: Mladi vojaki;
Jaki: Našim rojakom;
Jaki: Pozdrav z Dolenjske;
Jaki: Pozdrav z Bleda.

Kdor pošlje 5 kron naprej,
dobi vseh pet koračnic poš-
nine prosto.

ED. ŠMARD

potovalna pisarna

v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 18.

Samo 6 dni!

Prodaja originalnih vozniških listov (šifkart) francoske
linije čez Havre v New-York in nazaj.

Kavarna „ILIRIJA“

Kolodvorska ul. 22

je vsak dan

celo noč odprta

ter se slavnemu občinstvu naj-
topleje priporoča.

Zagrebski

Francck

priporočujemo
kot priznano

najboljši

pridatek
za kavo!

Sl. zagan 1855, 1:101

Delniška glavica:
K 3,000.000.

9/10-1

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond:
K 400.000.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4½ %.